

## גיבוש יוזמה, מטרות ויעדים לפיתוח ליוזמה חברתית

תכנית המעורבות החברתית כוללת ביצוע פרויקט קבוצתי – התלמידים נדרשים לפתח יוזמה חברתית וליישמה בפועל.

במטרה לכוון את התלמידים ליזמות ולהכשירם לייזום פרויקטים וליישומם בצורה מקצועית ואפקטיבית, אנו מציעים מערך של שיעורים לבנייה מסודרת של פרויקט.

לפניכם שתי פעילויות המוצעות במסגרת השלב השלישי – גיבוש יוזמה, מטרות ויעדים: "לפעמים חלומות מתגשמים" ו"קדימה לעבודה".

בנוסף, תמצאו בקובץ זה דוגמאות ותבניות לניסוח יעדים, מטרות ולוח זמנים לביצוע פרויקט.



### לפעמים חלומות מתגשמים

בשלבים הקודמים עסקנו בחלום, בחזון ובאיתור צרכים. עכשיו הגיע הזמן לממש את החלומות, להגשים את החזון ולהוציא לפועל יוזמה חברתית. בפעילות זו, נבחן אילו גורמים עלינו להביא בחשבון במעבר מחזון למימוש החזון. נדגיש את הצורך להתחשב בצורכי השטח ובצורכי החברים למשימה.

#### שלב א': העלאת רעיונות ליוזמות

בשלב זה, אפשר להשתמש ברעיונות שעלו בפעילות "איתור צרכים" או לחלק את המשתתפים לחמש קבוצות ולבקש מכל קבוצה להעלות רעיון ליוזמה חברתית.

## כל קבוצה תקבל דף הנחיה לתכנון פרויקט

- תיאור הפרויקט (בקצרה)
- קהל היעד (גילאים, אפיון האנשים, היקף)
- מטרות הפרויקט
- דרכי פעולה מוצעות (הדרכים להשגת המטרות שבהן בחרתם)
- שותפים (השותפים שתמצו לגייס)
- משאבים נדרשים (כסף, ציוד, כ"א, אישורים וכד')

המנחה יקצה כעשרים דקות לעבודה קבוצתית לתכנון הפרויקט.

### שלב ב': האופטימי, הפסימי והמעשי

המנחה יבחר מתוך המליאה שלושה "יועצים לענייני יזמות"

היועץ המעשי	היועץ הפסימי	היועץ האופטימי
<ul style="list-style-type: none"><li>• תפקידו לתת עצות מעשיות כיצד לתרגם את רעיון הפרויקט למציאות</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• עליו להעלות את נקודות התורפה ואת החולשות של הפרויקט המוצע</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• תפקידו להאיר את נקודות החוזק ואת היתרונות של הפרויקט המוצע</li></ul>

כל קבוצה תבחר נציג שיתאר את הפרויקט. היועצים הנבחרים יציגו נקודות בפרויקט על-פי תפקידם. נציג אחר מהקבוצה יכתוב את כל הנקודות שהיועצים מעלים, הנציג המתאר יתבקש לא להגיב בזמן שהיועצים מדברים.

אפשר להחליף יועצים במהלך הפעילות.

לאחר הצגת הפרויקטים, המנחה ישאל:

1. במה תרם לכם משחק התפקידים?
2. במה היועצים מייצגים את המציאות?
3. אילו גורמים משמעותיים עלינו להביא בחשבון במעבר מרעיון למימוש?
4. האם תרצו לשנות את הפרויקט שהצעתם? אם כן, במה?
5. פעילות זו נקראת "לפעמים חלומות מתגשמים", מהם העקרונות החשובים לתהליך הגשמת החלום?

לסיכום, המנחה יאמר כי כדי לממש חזון במציאות, עלינו לבחון את כל האתגרים שבמימוש היוזמה ובמידת הצורך לוותר על דברים מסוימים ולגלות גמישות, ועם זאת – לא למהר לוותר ולא לשכוח את המטרות שלנו.

## קדימה לעבודה

בפעילות זו, המשתתפים יתנסו בניסוח מטרות ויעדים כשלב במימוש החזון במציאות הקונקרטי. רק לאחר הגדרת מטרות ויעדים, יהיה אפשר לנסח תכנית עבודה מסודרת לקידום הפרויקט.

- כדי לתרגם את החלום לכלים מעשיים, יש להגדיר מטרות לפרויקט שיבטאו את התוצאות לטווח ארוך שמקווים להשיג.
- כן יש להגדיר יעדים – תוצאות מעשיות שאתם מקווים להשיג בפרק זמן מוגבל ושאפשר להעריך אותן כמותית.
- לאחר הגדרת המטרות והיעדים, אפשר לבנות תכנית עבודה מעשית ולצאת לדרך.

### שלב א': הגדרת מטרות ויעדים

המנחה יחלק את המשתתפים לקבוצות משימה. בשלב זה, החלוקה היא לקבוצות פעולה. אפשר להסתמך בחלוקה על פעילויות קודמות – לפי רעיונות שעלו ולפי הבעת נכונות מצד המשתתפים לביצוע משימה מסוימת.

המנחה יבקש מכל קבוצה להגדיר מטרות ויעדים לביצוע הפרויקט, לפחות יעד אחד לכל מטרה. המנחה ייתן למשתתפים דפי עזר להגדרת מטרות ויעדים (נספחים 1-3).

במליאה, הקבוצות יציגו את המטרות ואת היעדים שניסחו. לאחר כל הצגה, המנחה יבקש משאר המשתתפים להעיר שתי הערות על ההצעות.

המנחה ישאל:

1. מה היו הקשיים בהגדרת המטרות והיעדים?
2. האם הצלחתם להישאר נאמנים לחזון ולרעיון הפרויקט המקורי? הסבירו.
3. מדוע חשוב להגדיר מטרות ויעדים?
4. במה נתרמתם מהערות חבריכם?
5. מדוע חשוב להעריך את הפרויקט ואת מידת הצלחתו?
6. מה ייחשב בעיניכם הצלחה?

## שלב ב': תכנון הפרויקט

המנחה יבקש מכל קבוצה למלא את דף תכנון הפרויקט ואת לוח הזמנים (נספחים 4-5) ולהגישם.

### נספחים 1-3: מטרות, יעדים ותבניות לניסוח

#### מהן מטרות

- ✓ המטרות הן מעין תרגום מעשי של החזון – תיאור הדברים שהשגתם היא מימוש החזון.
- ✓ המטרות מכוונות לתוצאות ברורות ומדידות.
- ✓ המטרות נותנות תשובה לשאלה מה צריך להשיג כדי לממש את החזון.

#### מהו יעד

- ✓ יעד הוא האמצעי להשגת המטרה.
- ✓ היעד הוא תוצאה מדידה המתרגמת את המטרה למונחים מעשיים ומדידים.
- ✓ קיים לפחות יעד אחד לכל מטרה.
- ✓ יעד פירושו תוצאה מוגדרת הניתנת למדידה כמותית.
- ✓ יעד חייב להיות לא רק מדיד כמותית בהגדרתו, אלא גם מוגדר ומנוסח במונחי תפוקה.
- ✓ היעד מגדיר תוצר סופי וכמותי שיושג במסגרת זמן מוצהרת.

#### תבניות לניסוח מטרות ויעדים

□ ניסוח מטרה מורכב מהגדרת פעולות לעשייה ולהנעה.

#### תבנית לדוגמה להגדרת מטרה

שם פועל (לפתח) \_\_\_\_\_ מילת קישור (כדי, במטרה) \_\_\_\_\_  
שמות פועל לדוגמה: להקים, לארגן, לשפר, לשקם, לחנך, לחדש, לשמר, להגן, לקדם.

□ ניסוח יעד כולל: שאלות ששת המורים (מי עושה מה, מתי, מדוע, איפה ואיך)

#### תבנית לדוגמה להגדרת יעד

**מי** (מספר אנשים) יגיעו ל **מה** (הגדרת תוצרים), על ידי **איך** (פעולה מסוימת), **איפה** (במקום מסוים) **מתי** (לוח"ז) **מדוע** (כי יש צורך או תוצאה רצויה).

## נספחים 4-5

### דף הנחייה לתכנון פרויקט

- תיאור הפרויקט (בקצרה)
- קהל היעד (גילאים, אפיון האנשים, היקף)
- מטרות הפרויקט
- יעדים (לפחות אחד לכל מטרה)
- דרכי פעולה מוצעות (דרכים להשגת המטרות והיעדים)
- שותפים (שותפים שתרצו לגייס)
- משאבים נדרשים (כסף, ציוד, כ"א, אישורים וכד')
- הגדרת לוח זמנים
- מדדי הצלחה (מה יחשב הצלחה של הפרויקט? כיצד תבדקו זאת?)

### לוח זמנים לתכנון פרויקט

מתאריך	עד תאריך	יש לעשות:	אחראי